

**Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди (Україна)**

Стамбульський університет (Турецька Республіка)

Вроцлавський університет (Республіка Польща)

Університет Цзинань (Китайська Народна Республіка)

***«Актуальні проблеми
приватного та публічного права»***

**Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої 93-річчю з дня народження члена-кореспондента НАПрН
України, академіка Міжнародної кадрової академії, Заслуженого діяча
науки України, доктора юридичних наук, професора Процевського О.І.**

21 травня 2022 року

м. Харків

УДК 349.2:342.727

ББК 67.305

А 43

Актуальні проблеми приватного та публічного права : матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції присвяченої 93-річчю з дня народження члена-кореспондента НАПрН України, академіка Міжнародної кадрової академії, Заслуженого діяча науки України, доктора юридичних наук, професора Процевського О.І. (21 травня 2022 року). – Харків, 2022. – ТОВ «Видавництво Точка», віддруковано у ТОВ «Друкарня Мадрид» через ФОП Гобельовська Л. П.– 460 с.

ISBN 978-617-7988-13-6

У матеріалах збірника представлені результати наукових досліджень вчених, присвячених актуальним проблемам приватного та публічного права.

Видання адресоване вченим, аспірантам, докторантам, викладачам закладів юридичної освіти, працівникам суду, адвокатури, органам юстиції, співробітникам Державної служби зайнятості України, практикуючим юристам, громадським діячам, профспілковим активістам, іншим особам, що цікавляться проблемами приватного та публічного права.

Матеріали конференції оприлюднені у електронному вигляді на сервері відкритого електронного архіву (репозитарію) Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди EKhNPUiR (електронний архів): <http://dspace.hnpu.edu.ua/> та на сайті юридичного факультету: <http://www.hnpu-laws.in.ua/> у розділі «Наука».

Інформація про оргкомітет. Координацію проведення конференції здійснює кафедра цивільно-правових дисциплін і трудового права імені професора О.І. Процевського – тел.: +38(057)700-35-16, e-mail: trudkonf.hnpu@gmail.com

Коваленко Олена Олександрівна (в.о. завідувача кафедри д-р юрид. наук, професор) +38(057)598-98-75;

Головань Тетяна Георгіївна (в.о. декана юридичного факультету канд. юрид. наук, доцент) +38(067)681-93-90;

Ждан Микола Дмитрович (канд. юрид. наук, доцент) +38(063)948-05-19;

Пономаренко Оксана Михайлівна (канд. юрид. наук, доцент) +38(097)332-55-70;

Гоц-Яковлєва Ольга Василівна (канд. юрид. наук, доцент) +38(067)724-29-49;

Гرابко Людмила Владиславівна (ст. лаборант) +38(057)274-83-23

Оргкомітет конференції не завжди поділяє думку учасників. У збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірну інформацію несуть учасники та їх наукові керівники.

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерела є обов'язковим.

<i>ЗАЛОЗНИЙ Д.І. МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ АНАЛОГІЇ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ПРИ РОЗГЛЯДІ СПОРІВ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....</i>	<i>284</i>
<i>ЛІСОВИК А.О. ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ ЦИВІЛЬНИХ СПРАВ.....</i>	<i>287</i>
<i>ПРОЦКО В.М. ДОГОВІР ЗБЕРІГАННЯ НА ТОВАРНОМУ СКЛАДІ: ПОНЯТТЯ ТА ФОРМА УКЛАДЕННЯ.....</i>	<i>289</i>
<i>САВЛІВА Н.О. ФОРС-МАЖОРНІ ОБСТАВИНИ ЯК ПІДСТАВА ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА НЕВИКОНАННЯ ДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ</i>	<i>291</i>
<i>СКРИПНИК Р.В. ІДЕЇ VS ФОРМА ВИРАЖЕННЯ: ПРОБЛЕМАТИКА РОЗМЕЖУВАННЯ ОБ'ЄКТА ОХОРОНИ В АВТОРСЬКОМУ ПРАВІ</i>	<i>293</i>
<i>СОЛОМОНОВА К.О. ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПРЕДМЕТУ ДОКАЗУВАННЯ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....</i>	<i>296</i>
<i>ШКІЛЬ А.С. ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ ПОРУШЕНИХ АВТОРСЬКИХ ПРАВ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ</i>	<i>298</i>
<i>ШКІЛЬ А.С. ЗАХИСТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ.....</i>	<i>300</i>
<i>ШТЕРК Д.Ю. ПРОБЛЕМАТИКА ДЕЯКИХ ПИТАНЬ НАРАХУВАННЯ АЛІМЕНТІВ</i>	<i>302</i>

СЕКЦІЯ «КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО. КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО. КРИМІНАЛІСТИКА. КРИМІНОЛОГІЯ. КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО»

<i>БАТИРГАРЕЄВА В.С. ДОРОЖНІЙ РУХ У ПРИФРОНТОВОМУ РЕГІОНІ: ВИКЛИКИ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	<i>306</i>
<i>ЛАПКІН А.В. ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ СПІЛЬНИХ СЛІДЧИХ ГРУП В МЕЖАХ МІЖНАРОДНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ</i>	<i>310</i>
<i>ЛАЗЕБНИЙ А.М. РОЛЬ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ТЕХНІКИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА.....</i>	<i>313</i>
<i>МИХАЙЛІЧЕНКО Т.О. СКЛАДОВІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ: КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ ЗМІНИ ПАРАДИГМИ.....</i>	<i>316</i>
<i>ПАВЛЕНКО Т.А. ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ У 2022 РОЦІ.....</i>	<i>319</i>
<i>ШИНКАРЬОВ Ю.В. СПЕЦІАЛЬНІ ЗАСАДИ ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ ЯК ЙОГО ДИФЕРЕНЦІАЛ.....</i>	<i>322</i>
<i>КОЛОДЯЖНИЙ М.Г. ПРАВОВЕ УБЕЗПЕЧЕННЯ ДОРОЖНЬОГО РУХУ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД.....</i>	<i>324</i>
<i>КАЛІНІНА А.В. «TRUE OR FALSE»: ФЕЙКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....</i>	<i>327</i>

Павленко Тетяна Анатоліївна,
доцент кафедри державно-правових
дисциплін, кримінального права та процесу
Харківського національного педагогічного
університету імені Г.С. Сковороди,
кандидат юридичних наук, доцент
email: pavlenkotatyana7@gmail.com

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ У 2022 РОЦІ

Захист українського інформаційного простору від деструктивної інформаційної ворожої діяльності набув актуальності з 2014 року, а з 24 лютого 2022 року актуальність такого захисту зросла багатократно. На сьогодні це одне з центральних завдань, що стоїть перед органами державної влади та сектором безпеки зокрема. Залишається досить серйозною проблемою комплексна протидія деструктивній інформаційній діяльності, що провадиться як за допомогою внутрішніх суб'єктів інформаційної діяльності, так і через канали інформування, власники яких безпосередньо не є суб'єктами (резидентами) України, але при цьому здійснюють тут свою діяльність. Тож дуже гостро наразі стоїть питання забезпечення інформаційної безпеки нашої держави.

Щодо визначення самого поняття «інформаційна безпека», то на законодавчому рівні воно надано у п.п. 2 п. 13 ЗУ «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки», і визначається як стан захищеності життєво важливих інтересів людини, суспільства і держави, при якому запобігається нанесення шкоди через: неповноту, невчасність та невірогідність інформації, що використовується; негативний інформаційний вплив; негативні наслідки застосування інформаційних технологій; несанкціоноване розповсюдження, використання і порушення цілісності, конфіденційності та доступності інформації [1].

Також необхідно зазначити, що інформаційна безпека та кібербезпека є однією з важливих складових національної безпеки. Так, 28 грудня 2021 р. Рішенням Ради національної безпеки і оборони України, що затверджено Указом Президента України [2], визначено, що інформаційна безпека України являє собою складову частину національної безпеки України, і становить стан захищеності державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу, інших життєво важливих інтересів людини, суспільства і держави, за якого належним чином забезпечуються конституційні права і свободи людини на збирання, зберігання, використання та поширення інформації, доступ до достовірної та об'єктивної інформації, існує ефективна система захисту і протидії нанесенню шкоди через

поширення негативних інформаційних впливів, у тому числі скоординоване поширення недостовірної інформації, деструктивної пропаганди, інших інформаційних операцій, несанкціоноване розповсюдження, використання й порушення цілісності інформації з обмеженим доступом.

У XXI ст. набуває надпотужних обертів процес використання всесвітньої мережі Інтернет та новітніх технологій, особливо значний стрибок у цьому напрямку відбувся з кінця 2019 р. – початку 2020 р., що збігається з початком пандемії COVID-19. Це в цілому є проявом технічного прогресу, діджиталізації сучасного світу, і з одного боку є безсумнівним досягненням людства. З іншого ж боку будь-який розвиток і прогрес супроводжується й рядом негативних проявів, таких як низький рівень культури безпеки, збільшення кількості онлайн користувачів, які є залежними від цифрової інфраструктури, відбувається поширення небажаного контенту (зокрема, що пропагує насильство, розпалює ворожнечу, містить заклики до збройної агресії і т.п.), спостерігається збільшення випадків кібер-шахрайства, витоки даних, несанкціонований доступ до інформації. Відбувається стрімкий, глобальний розвиток кібертероризму. Також зростає злочинність у сфері банківської діяльності, збільшується кількість несанкціонованих втручань в роботу комп'ютерів. Тобто такий прогрес завжди супроводжується динамічним зростанням рівня злочинності, що потребує адекватної реакції з боку держави, розробки дієвої стратегії протидії інформаційним загрозам, особливо в умовах збройної агресії.

В Україні останніми роками спостерігається зростання рівня кіберзлочинності. Так, станом на жовтень 2019 р. встановлювалося, що кількість інформаційних злочинів за останні п'ять років зросла у 2,5 рази [3]. Тенденція зростання кількості кіберзлочинів продовжує зберігатися. За чотири місяці 2021 р., порівняно з 2020 р., кількість кіберзлочинів зросла на 25%, зафіксували понад 1100 інцидентів [4]. З 24 лютого 2022 року активізувалися шахрайські дії з застосуванням мережі Інтернет, наприклад, у сфері надання волонтерської допомоги як цивільному населенню, так і Збройним Силам України (далі – ЗСУ). Крім того, несанкціоноване розповсюдження, як умисно так і через необережність, інформації щодо ЗСУ створює серйозну загрозу національній безпеці України.

Органи державної влади, зокрема контррозвідувальні та правоохоронні органи, здійснюють заходи з протидії ворожій інформаційній діяльності в межах своїх повноважень, але в багатьох випадках їх дії виявляються обмеженими через низку чинників. Одна з важливих причин браку ефективності – недосконалість нормативно-правової бази, яка б регламентувала протидію інформаційній підривній діяльності проти української державності [5, с. 15].

З початку збройної агресії РФ український законодавець значно поліпшив ситуацію у даній сфері. Так, до Кримінального кодексу України (далі – КК) було внесено низку суттєвих змін. Зокрема, передбачено кримінальну відповідальність за колабораційну діяльність (ст. 111-1 КК України) та несанкціоноване поширення інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, рух, переміщення або розміщення

ЗСУ чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань, вчинене в умовах воєнного або надзвичайного стану (ст. 114-2 КК України). Такі зміни мають суттєво вплинути на забезпечення захисту інформаційного простору України.

24 березня 2022 року Верховна Рада України ухвалила закон, яким були внесені зміни до статей 361 та 361-1 КК України, спрямований на захист критичної інфраструктури України від кібератак, які стали однією з форм збройної агресії РФ. Впроваджені зміни спрямовані на посилення захисту критичної інфраструктури України від кібератак та посилення відповідальності за несанкціоноване втручання у роботу електронних систем залежно від їх наслідків.

Також і в інших кримінально-правових нормах передбачено відповідальність за певні види підривної інформаційної діяльності. Зокрема це норми, закріплені у ч. 2 ст.109, ст.110, ст.111, ст.258-2, ст.258-5, ст.295, ст.436 та 436-1, ч.2. ст.442 КК України. Проте, на практиці їх застосування виникають певні складнощі. Перш за все через занадто широкі формулювання, що серйозно ускладнює доведення факту вчинення злочину.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» від 9 січня 2007 р. № 537-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-16#Text>

2. Указ Президент України від 28 грудня 2021 року № 685/2021 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 жовтня 2021 року «Про Стратегію інформаційної безпеки» URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6852021-41069>

3. За останні п'ять років кількість кіберзлочинів в Україні зросла вдвічі. URL: <https://opendatabot.ua/analytics/374-hackers>

4. Кількість кіберзлочинів в Україні в 2021 році зросла на 25%. URL: <https://www.rbc.ua/ukr/news/kolichestvo-kiberprestupleniy-ukraine-2021-1622012394.html>

5. Дубов Д.В. Інформаційна підривна діяльність: проблеми нормативно-правового забезпечення протидії. Інформаційна безпека: сучасний стан, проблеми та перспективи: Матеріали І науково-практичної конференції. 20 вересня 2019 р., м. Київ. / Упоряд. : В. М. Фурашев, С. Ю. Петряєв. – Київ : Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» Вид-во «Політехніка». 2019. 124 с.